

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

Articulus VI. De supplicatione pro impetrandi dispensatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

periculo vitæ, &c. de quibus à num. 2070. V. Sanchez l. 8. hic d. 19. à num. 9. Dixi, si contraxerunt in gradu prohibito. Nam si nullum subsit impedimentum dirimens, dispensatione non egent; cum possint supplere defectum, si opus foret, natum ex clandestinitate. Dixi. 2. & consummatum. Nam in tali casu, petentes dispensationem, deberent explicare, an scientes impedimentum contraxerint? an consummaverint hoc titulo facilitandi dispensationem? quo casu urgentiores causæ requiruntur, ut jam supra expositum est.

Not. 2. difficultatem dispensandi nascentem ex eo, quod culpabiliter omisissis denuntiationibus Oratores contraxerint in gradu prohibito, à quibusdam intelligi de matrimonio sic contracto cum quocunque impedimento dirimente, ut diximus à n. 750. probabilius tamen est, intelligi solum de gradibus consanguinitatis, & affinitatis ex n. jam c.

§. XVI.

An, & qualiter dispensari possit in impedimento ex raptu?

2188. Loquimur de Raptu mulieris, in quantum jure Canonico præstat impedimentum dirimens matrimonium Raptoris cum Rapta, de quo num. 507. vix autem contingit, quòd in solo hoc impedimento, aut quaeratur, aut detur dispensatio. Nam si Rapta sit invita, & nolit, dum est sub Raptoris potestate, non proderit Raptori dispensatio; si autem Rapta est volens, dispensatione non eget, quia tunc Raptus ei non præstat impedimentum ex dictis supra, ubi contraheret constituta extra Raptoris potestatem. Quia tamen definitione Concilij Tridentini (ut habetur ex dictis num. 507.) constat, à Raptore incurri hoc impedimentum ex vero Raptu invitæ, ac durare, donec Rapta sit in loco tuto extra ejus potestatem; mulier tamen ob alia pericula extrinseca dimitti non possit ab illo, & de primitus invita, fiat volens, & omnino libenter ei nubat, sed ob durans impedimentum non possit, evenire poterit casus, ubi solus Raptus obstet, & dispensationi sit locus, utique dandæ ob justas causas, si casus, ut ponitur, ita se habeat, & in supplicatione exponatur. Si autem contingat, quòd Raptor, & rapta,

laborent alio impedimento, pro cuius dispensatione supplicant, non tantum impedimentum illud exprimi debet; sed etiam Raptus, & quidem cum omnibus suis qualitatibus, & circumstantijs, nimirum, an fuerit factus causa matrimonij, an tantum causa libidinis, vel facilius impetrandi dispensationem? sic de Justis cit. l. 1. c. 4. ex P. Sanchez l. 8. hic d. 25. n. 19.

Not. autem. 1. juxta Regulam 49. Cancellariæ Apostolicæ constitutum esse, quòd in litteris dispensationum super aliquo gradu affinitatis, vel consanguinitatis, aut aliàs prohibito, semper apponatur clausula: dummodo dicta mulier, propter hoc rapta non fuerit; & si non fuisset in litteris mandati apposta, semper tamen subintelligatur de stylo Curia. Quare hoc fuisset omisissum, si Executor deprehenderet intervenisse raptum, non posset mandatum dispensationis exequi (nam conditio: dummodo rapta non fuerit, non fuisset) sed opus foret novis litteris Pape in forma perinde valere, exposito toto dicto, prout se res habuit, de quo V. de Justis l. 2. c. 8. à n. 34.

Not. 2. illam clausulam verificari, modo Raptus non intervenit cum ijs qualitatibus, quæ in eo desiderantur, ut juxta Concilium constituat impedimentum dirimens; ad quòd, ut diximus loc. cit. requiritur, quòd factus sit causa matrimonij. Nam Raptus ex causa libidinis explenda, vel alio fine, quam matrimonium contrahendi, non comprehenditur in decreto Concilij, raptui statuentis vim matrimonij diremptivam, ut diximus cit. ita Sanchez l. 2. hic d. 13. n. 4. & alij cum Barbosa ad c. 6. Trid. sess. 24. Reform. matr. c. 6. Corradus lib. 7. c. 6. num. 48 &c.

ARTICULUS VI.

De supplicatione pro impetranda dispensatione.

Cum apud Cismontanos, stylus Curia, propter rerum suarum varietatem, non raram mutationem, in modo, & qualitatibus impedimentorum, pro quorum dispensatione supplicandum est, exponendis, raro plene cognitus sit, ac ob inde frequenter Oratores, aut dispensantes,

dantur, aut ambigui reddantur etiam ipsi delegati ad exequendum dispensationis mandatum; vel ubi executi sunt, denovo dubitatione subortâ pro novis litteris, saltem in forma *perinde valere* supplicandum sit: communiter his, & similibus suadetur, ut arborem consanguinitatis, vel affinitatis ritè conficiant, vel confici curent, ac. 1. nomina Oratorum, seu supplicantium signatè, cum cuiusque dicecisi, ex qua orti, aut oriundi sunt. 2. desiderium suum, nimirum incundi matrimonium ob causas N. N. 3. impedimentum, quod obstat, cum omnibus suis qualitatibus intrinsicis sinecerè, ac clarè in supplicatione sua exponant; ac demum rogent, ut non obstante tali impedimento, de gratia summi Pontificis matrimonium in facie Ecclesie contrahere, aut si jam contractum est, revalidare, prout oportet liberè valeant. Ut autem hæc ritè fiant, virum in his periculum adeant, ac ei totum negotium committant, vel per se, vel Pastorem proprium, aut alium eorum bono studere, ac opi esse cupientem. Dixi. 1. exprimenda esse. 1. nomina Oratorum cum cuiusque dicecisi v. g. Beatissime Pater. Exponitur humiliter Sanctitati Vestre pro parte devotorum illius Oratorum N. & N. v. g. Joannis Cornelij, & Franciscæ Bertæ, dicecisi Viennensis.

2194. Circa quod not. 1. quando exponitur nomen Oratoris, communiter apponi eius conditionem, quod sit *Laicus*, ne patetur esse in sacris, vel regularis, statuta per fraudem dissimulato. v. g. Exponitur ex parte Oratorum, Joannis Cornelij Laici, &c. 2. qualitatem *nobilis*, aut *illibris* sanguinis, non esse de necessitate exponendam, nisi cum Oratores ex titulo, seu ex ea etiam causa, intendunt movere Pontificem ad dispensandum. v. g. Joannis Cornelij Laici, & Franciscæ Bertæ, qui de nobili prosapia procreati existant, &c. in quo tamen observanda dicta à n. 2108.

2195. Not. 2. quoad dicecesim observandum. 1. utriusque dicecesim exponendam, si sint ex diversis dicecesibus. 2. exprimendam dicecesim originis propter dicenda n. 2106. quia mandatum, ex stylo, communiter dirigitur ad Ordinarium Originis oratricis; nisi Oratores specialiter pe-

Tom. 17.

tant, & supplicent, ut committatur ordinario domicilij v. g. ex parte Joannis Cornelij Laici, Viennensis, & Franciscæ Bertæ, Salisburgensis dicecisi.

Not. 3. Præter dicecesim Oratorum non exigi etiam expressionem loci, ex quo sunt, nisi quando causa dispensandi allegatur *angustia loci*, ut dictum est n. 2082. & tunc nominari debet locus *Originis*, juxta num. 2704. quamvis alij putent sufficere locum domicilij ex eod. n. v. g. Exponitur ex parte Cornelij Laici, ex oppido. N. Viennensis, & Bertæ oriundæ, vel ortæ ex oppido v. g. Burghusio Salisburgensis dicecisi, quod, cum dicta oratrix, in dicto loco, propter illius angustiam, virum non impeditum, paræ conditionis, cui nubere possit, invenire nequeat. Ubi nota quod si Oratores extra suas Originis diceceses domicilium habeant, & contrahere velint, adhuc mandatum dispensationis committetur Ordinario oratricis: nimirum Salisburgensi, nisi expressè supplicent, ut dirigatur ad Ordinarium sui domicilij, ut dictum est n. 2193.

Dixi. 2. desiderium incundi matrimonium cum causis ad dandam in impedimento, quod subest, dispensationem sufficientibus v. g. Exponitur pro parte Oratorum, &c. ut supra. quod, cum dicta oratrix dotem habeat minus competentem, & juxta statum sui conditionem, cum qua virum paræ conditionis, cui nubere possit, invenire nequeat, cupiunt matrimonialiter copulari. Ex quo habetur, qualiter exponi debeat causa, si allegatur *angustia loci*, de qua num. 2082. & seqq. vel *incompetentia dotis*, de qua num. 2087. si autem ea causa, quæ petitur ex angustia loci, deberet exponi cum clausula, & si extra, de qua num. 2080. proponitur ut supra: quod, cum dicta oratrix, in dicto loco, propter illius angustiam virum paræ conditionis, cui nubere possit, invenire nequeat; & si extra dictum locum nubere cogeretur, dos, quam ipsa habet, non esset competentis, & sufficiens, ut cum ea virum, ut supra.

Qualiter exponi debeat causa, si allegatur *incompetentia dotis cum angustia loci*, dictum est supra n. 2071. si cum clausula, & si extra. n. 2087. si cum angustia locorum.

Yyy 2

corum.

corum. n. 2077. si denique cum augmento, n. 2091. tunc enim dicitur: quod cum dicta oratrix dotem minus competentem habeat, juxta status sui conditionem, cum qua virum non impeditum paræ conditionis, cui nubere possit, invenire nequeat, & dictus orator illam, cum dicta minus competente dote in uxorem ducere; illiusque dotem, usque ad quantitatem, secundum dicta oratrix qualitatem, competenter augere intendat &c. Idem est, si oratrix sit indotata, de quo casu dictum est n. 2093.

2197. Si autem allegaretur, quod oratrix habeat quidem dotem de se sufficientem, sed litibus involutam (ut diximus n. 2091.) & orator impeditus possit, & vellet eam juvare, si ex dispensatione illam ducere possit, exponi solet: quod, cum dicta oratrix dotem habeat, sed litibus involutam, & dictus orator, qui ad eam prosequendam habilis existit, illam in uxorem ducere, litibusque hujusmodi in se suscipere, defendere, ac propriis expensis prosequi intendat &c. & sic de alijs causis, de quibus supra.

2198. Dixi, 3. exponendum impedimentum obstant cum qualitatibus intrinsicis. v. g. sed quia quarto e. g. consanguinitatis gradu conjuncti sunt desiderium suum hac in parte adimplere non possunt, absque sedis Apostolicæ dispensatione: circa quod not. 1. per qualitates intrinsicæ hic intelligi ea omnia, quæ supra de singulis diximus esse necessariò explicanda, cum dispensatio petitur in tali impedimento; ut est linea, gradus, provenientia, impedimentorum pluralitas, ommissio culpabilis denuntiationum, si matrimonium nulliter, & cum scientia impedimenti contractum est &c. de quibus omnibus jam actum est a n. 2071. Ex quo vides aliud esse, cum dispensatio petitur ad contrahendum; aliud, ad nulliter contractum revalidandum.

2199. Quoad hæc not. 1. in supplicatione, ubi de causis nihil specificè exponitur, sed solum in genere, juxta dicta n. 1105. rem sic proponi: quod ipsi, qui ex honestis familiis existunt, ex certis rationabilibus causis, animos eorum moventibus, cupiant matrimonialiter copulari: sed quia obstat hæc impedimentum, ut supra.

2200. Not. 2. quando ad contrahendum oratores dispensari cupiunt, & inter eos habitæ est copula, præter impedimentum, exponendam etiam copulam, sed tunc so-

lùm si allegatur pro causa motiva dispensationis; vel, si spe hoc titulo facilius extorquendi dispensationem, ut diximus superius; secus non esse necessariam ejus mentionem ex dictis a n. 1166. Et in præter quidem casu, si scientes impedimentum copulam habuerunt, sed sine intentione facilius obtinendi dispensationem, sic exponi solet, quod, ipsi alijs scientibus, v. g. tertio consanguinitatis gradu conjunctos, orator, non quidem peccandi data spera, ut crimen admissum causa foret, & sedem Apostolicam, ad misericordiam, & gratiam erga ipsos, faciliores reddendi: sed solum vesana libidine vitium vitricem cognovit.

Et post hoc subjungitur: Cum autem nisi matrimonium inter dictos oratores contrahatur, gravia mala sequantur, de quibus a n. 2096. v. g. dicta mulier infamata, & inupta remaneret, graviaque exinde scandala (ut n. cit.) postquam verosimiliter oriri, cupiunt, ut supra a n. 2196. &c.

Si quæras, qualiter dicendum, quando copulam habuerunt, ambo ignorantes impedimentum? R. tali casu exponendum, quod ipsi alijs ignorantibus impedimentum (v. g. se taliter conjunctos esse) tantum unus ignoravit, sic: quid oratrice v. g. ignorante, se illi conjunctum, canonicè impediam. Si scientes impedimentum contraxerunt, & consummarunt, sine intentione facilitandi dispensationem, res proponitur, ut n. 2200, nisi quod dicatur: quod scientes impedimentum contraxerint, & consummarint, non quidem, ut &c. sicut supra; & subjungitur cum autem, si divortium inter eos fuerit, gravia exinde scandala, ut supra n. 2098. & seqq.

Ubi not. quod in dato casu etiam debet debeat, an contraxerint, factis, vel ommissis denuntiationibus, v. g. si contraxerint scientes impedimentum ommissis denuntiationibus, sic, quod ipsi alijs scientibus impeditos, matrimonium clandestinè contraxerunt, & consummarunt; vel, si non clandestinè, & ignorantes, se impeditos, quod ipsi alijs ignorantes se impeditos, juxta formam CC. Trid. publicè contraxerunt, & consummarunt: sed quia &c. cupiunt &c. ut supra. Corradus l. 7. c. 4. n. 5. addit, simul explicandam, an (postquam igno-

ignorantes impedimentum, contraxerunt, & consummarunt) detecto impedimento in copula perseveraverint, vel abstinuerint? sed de hoc casu jam dictum est, an & quando copula de necessitate exponenda sit? Denique si copula in casu, de quo n. 2200. fuisset ex intentione eo ipso titulo dispensationem evincendi, explicari deberet hoc ipso per oppositum his, quae diximus n. jam cit. motiva, ceteroquin sufficientia citra hanc circumstantiam, graviora esse deberent, ut ad concedendam gratiam flectant Pontificem, si spes illa talis fuit, prout ad hoc requiritur, ut incurratur poena carenti spe dispensationis, ut dictum est in praemissis.

2204. Dixi. 4. rogent demum gratiam dispensationis v. g. supplicanti igitur Sanctitati vestre Oratores praefati, quatenus cum eisdem oratoribus, quod impedimento v. g. quarti consanguinitatis gradus huiusmodi non obstant, matrimonium iuxta formam CC. Trid. contrahere, in facie Ecclesiae solemnizare, ac in eo postmodum liberè & licitè valeant, dispensare dignemini, cum clausulis consuetis.

ARTICULUS VII.

De Executione mandati dispensationis.

2205. Cum ex dictis constet, dispensationem frequenter concedi in forma solùm commissaria, nimirum mandando alteri, ut cum oratoribus dispenset, si repererit, preces veritate niti, hoc est, rem ita se habere, prout Pontifici proposita est à supplicanti tam quoad ipsum impedimentum, quam quoad causas in libello allegatas, quae causae mandato inseri solent cum certis clausulis; breviter exponendum venit, quae in ejusmodi mandati executione comprimis de necessitate observanda sint ad hanc functionem delegatis. Hinc sit

§. I.

An delegatus possit exequi mandatum inscriptum Ordinario sponsi?

2206. Quaestio est, an, si dispensandi forent ex diversa dicecesi, & mandatum dispensationis inscriptum esset Ordinario, seu

Dicecesano Oratoris, is possit mandatum exequi? affirmative dicendum videtur ex P. Sanchez l. 8. matr. D. 35. n. 5. dicentis, quòd, licet oratores sint ex diversa dicecesi, non sit opus in precibus dispensationis explicare utriusque dicecesim, sed sat esse dicendo alterutrius. Nam hoc stante, si dicecesis oratoris expressa est, & huic mandatum inscribatur, non potest non rectè praesumi, intentionem mandantis ferri ad Ordinarium in litteris expressum; cum nequeat restringi ad aliū non expressum, qui non est de necessitate exprimendus: sed contrarium tradit Corradus l. 7. c. 5. à n. 26. docens, esse de notorio stylo Datariae, & Cancellariae necessarium, ut, cum sunt ex diversis Dicecesibus, utriusque exprimatur, eò, quòd intentio committentis delegato potestatem dispensandi de certo Curiae stylo feratur in Ordinarium oratricis, & ideo in clausulis supplicationis apponi: & committatur ordinario oratricis, qui deposita &c. dispenset. Unde in fine ejusdem num. addit, quòd Executor, si huiusmodi stylum ignoret, perperam illas litteras exequeretur.

Quaestio est 2. quid agendum, cum er-^{2207.} ratur in dicecesi, cujus erat is, pro quo impetratur dispensatio? ut si dictum esset, oratores esse Dicecesis Salamantinae, cum sint Cordubensis, ac proinde commissio facta est Officiali Salamantino? Diana in tract. de Legib. resolut. 36. ait, adhuc valituram dispensationem factam ab Officiali Salamantino; quia non deficit intentio Papae, ut solus petentis Ordinarius dispenset: Sanchez autem l. 8. hic D. 21. n. 39. & ex illo Corradus l. 7. c. 5. n. 29. docent, non posse officialem Salamantinum hanc dispensationem exequi. 1. quòd deficiat intentio Papae committentis, quae est, committere legitimo Ordinario impetrantis, juxta id, quod praescriptum est in Trid. sess. 22. de reform. c. 5. ibi: dispensationes, quacunque autoritate concedendae, si extra Romanam Curiam committendae erunt, committantur Ordinariis illorum, qui eas impetraverint. veniunt autem hic nomine Ordinarij etiam Abbates, & alij Praelati habentes jurisdictionem, quasi Episcopalem, ac proprium districtum; sic Barbof. in cit. loc. Trident. n. 2. Deinde, quia error, quamvis culpa carens, non efficit, ut rescriptum extendatur ad casum, qui sub